

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Palkkalautakuntaan kuuluivat ¹⁾ v. 1953 puheenjohtajana pankinjohtaja V. V. Sipilä ja jäsenenä toimitsija S. G. Friberg, sivutuotemestari L. A. Forsten, varatuomari V. E. I. Katajarinne, liittosihteeri K. V. Laakso, toimitusjohtaja S. Å. Lemström, filosofian maisteri J. V. Procopé, kivityömies E. V. Riipinen ja osastopäällikkö P. T. Virkkunen.

Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist ²⁾. Varapuheenjohtajaksi valittiin liittosihteeri Laakso ³⁾.

Liittosihteeri Laakson kuoltua valittiin lautakunnan jäseneksi koneasentaja E. K. Sainio ⁴⁾. Varapuheenjohtajaksi valittiin osastopäällikkö Virkkunen ⁵⁾. Hänen tilalleen valittiin ⁶⁾ jäseneksi 14. 10. lähtien vuoden loppuun johtaja L. Saurama. Uudeksi varapuheenjohtajaksi Virkkusen sijaan valittiin ⁷⁾ filosofian maisteri Procopé.

Palkkalautakunnan kokoukset päätettiin ⁸⁾ pitää tiistaisin klo 15.30. Ylimääräinen kokous eläkesäännön käsittelyä varten päätettiin ⁹⁾ pitää 22. 5.

Kokousten pöytäkirjat pidettiin yleisön nähtävänä kokousta seuraavan viikon torstaina ¹⁰⁾.

Merkittiin tiedoksi ¹¹⁾, että lautakunnan jäsen Friberg oli yhdessä toimistopäällikkö Ståhlbergin kanssa laskenut seppeleen liittosihteeri Laakson 23. 8. tapahtuneissa hautajaisissa lautakunnan ja toimiston puolesta.

Palkkalautakunnan toimisto. Rahatoimistolle päätettiin ¹²⁾ ilmoittaa, että laskut ja muut maksettaviksi tarkoitetut asiakirjat hyväksyy toimistopäällikkö J. Ståhlberg.

Palkkalautakunnan toimistoon palkattiin ¹³⁾ kertomusvuodeksi tilapäisten viranhaltijain tililtä 18. palkkaluokan mukaan toimistoapulainen A. Lindell sekä muiden palkkamenojen tililtä lähetti A. Kärkkäinen 6. palkkaluokan mukaan.

Työläisasiainhoitaja J. Kuntsille myönnettiin ¹⁴⁾ ero virastaan 1. 6. lukien. Kaupunginhallitukselta anottiin ¹⁵⁾ 63 110 mk:n määräraha hänen vuosilomakorvaustaan varten sekä määrättiin notaari O. Forsberg hoitamaan työläisasiainhoitajan virkaa siksi kunnes se täytettäisiin vakinaisesti. Sittenmin valittiin ¹⁶⁾ notaari Forsberg vakinaiseksi ko. virkaan 1. 7. lähtien. Notaarin virkaan taasen palkkalautakunta valitsi ¹⁷⁾ toimistonhoitaja C. O. Lindellin 1. 9. alkaen.

Merkittiin tiedoksi ¹⁸⁾, että työläisasiainhoitaja Forsberg oli kuollut 15. 12. sekä että toimistopäällikkö Ståhlberg oli hautajaisissa 21. 12. laskenut lautakunnan ja toimiston puolesta seppeleen hänen haudalleen.

Työläisasiainhoitaja Forsbergin kuolinpesälle päätettiin ¹⁹⁾ myöntää 92 940 mk:n hautausavustus sekä 34 700 mk:n suuruinen vuosilomakorvaus.

Työläisasiainhoitajan virka päätettiin julistaa haettavaksi.

Sairauslomaa myönnettiin palkkalautakunnan toimiston viranhaltijoille seuraavasti: notaari Forsbergille ²⁰⁾ täysin palkkaeduin ajaksi 12 — 17. 1., 19 — 31. 1. sekä

¹⁾ Plk. 13. 1. 102 §. — ²⁾ S:n 13. 1. 103 §. — ³⁾ S:n 13. 1. 104 §. — ⁴⁾ S:n 8. 9. 1 752 §. — ⁵⁾ S:n 8. 9. 1 754 §. — ⁶⁾ S:n 20. 10. 2 049 §. — ⁷⁾ S:n 20. 10. 2 050 §. — ⁸⁾ S:n 13. 1. 106 §. — ⁹⁾ S:n 19. 5. 1 127 §. — ¹⁰⁾ S:n 13. 1. 107 §. — ¹¹⁾ S:n 25. 8. 1 646 §. — ¹²⁾ S:n. 2. 1. 2 §. — ¹³⁾ S:n 2. 1. 5 §. — ¹⁴⁾ S:n 5. 5. 1 036 §. — ¹⁵⁾ S:n 2. 6. 1 210 §. — ¹⁶⁾ S:n 16. 6. 1 313 §. — ¹⁷⁾ S:n 11. 8. 1 580 §. — ¹⁸⁾ S:n 22. 12. 2 509 §. — ¹⁹⁾ S:n 22. 12. 2 510 §. — ²⁰⁾ S:n 20. 1. 229 §. — ²¹⁾ S:n 2. 402 §. — ²²⁾ S:n 14. 4. 837 §. — ²³⁾ S:n 29. 9. 1 956 §.

25. 2. — 21. 3. ja 21. 9. — 4. 10; oikeuksin ikälsiin ja 2/3 peruspalkasta myönnettiin hänelle edelleen sairauslomaa ajaksi 5 — 17. 10. Työläisiasiainhoitaja Kuntsille myönnettiin ¹⁾ sairauslomaa toukokuun ajaksi sekä määrättiin hänen sijaisekseen notaari Forsberg. Toimistoapulainen A. Lindell sai sairauslomaa ajaksi 24—28. 2. ²⁾.

Palkkaneuvotteluihin osallistuneille kaupungin neuvottelijoille myönnettiin ³⁾ ao. palkkiot. Samaten hyväksyttiin eräitä ylityölaskuja, joita palkkalautakunnan sihteeri ja toimistoapulaiset olivat esittäneet mm. vanhojen eläkkeiden tutkimuslaskennan ja eläkkeiden uudelleen laskemisen aiheuttamasta ylityöstä.

Hyväksyttiin palkkalautakunnan toimiston henkilökunnan kesälomat ⁴⁾.

Merkittiin tiedoksi ⁵⁾ kaupunginhallituksen kiertokirje säästäväisyyden noudattamisesta v:n 1954 talousarvion laatimisessa.

Ehdotus v:n 1954 talousarvioksi palkkalautakunnan osalta lähetettiin ⁶⁾ kaupunginhallitukselle.

Kertomusvuoden lisätalousarvioehdotuksessa palkkalautakunta anoi ⁷⁾ myönnettäväksi 1 milj. mk tilille Hautausavustukset. Myöhemmin anottiin ⁸⁾ vielä ylitysoikeutta eräille palkkalautakunnan käytössä oleville tileille.

Palkkalautakunta anoi ⁹⁾ lisätilaa kaupunginhallitukselta toimistolle kaupungin-arkiston käytöstä vapautuneesta huoneistosta. Merkittiin tiedoksi ¹⁰⁾ kiinteistölautakunnan ilmoitus lisätilan luovuttamisesta palkkalautakunnan toimiston käyttöön.

Uuden virkaluettelon julkaiseminen. Virkasäännön mukaan kuului virkaluettelon pitäminen palkkalautakunnalle. Valtuuston v. 1952 tekemät ¹¹⁾ päätökset huomioon ottaen oli palkkalautakunnan toimistossa laadittu uusi virkaluettelo 1. 1. 1953 ja oli asian kiireellisyys johdosta luettelo jo lopullisesti painettu. Palkkalautakunta päätti ¹²⁾ hyväksyä uuden virkaluettelon.

Uuden eläkesäännön hyväksyminen. Palkkalautakunta käsitteli kaikkiaan viidessä kokouksessa viranhaltijain ja työntekijäin uusia eläkesääntöehdotuksia päättäen hyväksyä ¹³⁾ yksityiskohtaisessa käsittelyssä useat pykälät äänestyksen jälkeen, jolloin eräitä muutoksia hyväksyttiin ehdotettuun sanamuotoon ja mm. viranhaltijain eläkesääntöehdotuksen 1 §:n 3 ja 4 momentti yhdistettiin. Sen jälkeen eläkesääntöehdotukset päätettiin ¹⁴⁾ perusteluineen lähettää kaupunginhallitukselle.

Virkasäännön vanhentumismääräysten tulkinta. Palkkalautakunta päätti ¹⁵⁾ katsoa että virkasäännön 47 §:n 1 momenttia ¹⁶⁾ oli tulkittava siten, että saamisoikeus uusiin ikälsiin ym. palkkaetuihin oli vanhentunut ajalta ennen anomuksen tekoa edeltäneen kalenterivuoden alkua. Tämä tulkinta päätettiin saattaa kiertokirjeellä kaikkien lauta- ja joutokuntien tietoon.

Työaikalain soveltaminen talonmies-lämmittäjiin. Terveystalautakunnan tiedustelun johdosta, joka koski desinfioimislaitoksen talonmies-lämmittäjä-mekaanikon anomusta työaikalain soveltamisesta häneen, palkkalautakunta päätti ¹⁷⁾ ilmoittaa, että työaikalain soveltuvaisuus anojaan oli tulkinnanvarainen. Työneuvosto oli lausunnossaan 18. 3. 1948 maininnut, että milloin työntekijä suorittaa ainoastaan talonmiehen työhön kuuluvia tehtäviä, joko niin, että hän osallistuu kaikenlaisten talonmiehen työhön kuuluvien tehtävien hoitoon tai että hän hoitaa vain määrättyä osaa niistä, kuten talon lämmitystä, ao. lainkohdan mukaan sellainen työ ei ole työaikalain alaista. 8. 4. 1948 antamassaan lausunnossa työneuvosto huomautti, ettei ole olemassa määräyksiä eikä yhdenmukaista käytäntöä siitä, mitä on pidettävä talonmiehen työnä. Tällöin työneuvosto katsoi, ettei talonmiehen asema muutu sen johdosta, jos hän talonmiehille yleensä kuuluvien tehtävien ohella suorittaa joitakin sellaisia töitä, jotka olisivat työaikalain alaisia toisessa asemassa olevan työntekijän suorittamina. Näin ollen työneuvosto edelleen oli sitä mieltä, ettei talonmiehen työtä ole pidettävä työaikalain alaisena. Sen sijaan työneuvoston käsitys oli myöhemmin jossain määrin muuttunut, koska se 10. 7. 1952 antamassaan lausunnossa työaikalain soveltamisesta julkisten yhteisöjen viran- tai toimenhaltijoihin 30. 12.

¹⁾ Plk. 12. 5. 1 082 §. — ²⁾ S:n 10. 3. 614 §. — ³⁾ S:n 1. 12. 2 389 §. — ⁴⁾ S:n 26. 5. 1 174 §. — ⁵⁾ S:n 14. 7. 1 410 §. — ⁶⁾ S:n 1. 9. 1 741 §. — ⁷⁾ S:n 12. 5. 1 060 §. — ⁸⁾ S:n 22. 9. 1 884 §. — ⁹⁾ S:n 31. 3. 769 §. — ¹⁰⁾ S:n 12. 5. 1 084 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1952 kert. I osaa. — ¹²⁾ Plk. 24. 2. 514 §. — ¹³⁾ S:n 22. 5. 1 129 §, 26. 5. 1 177 §, 2. 6. 1 218 §, 9. 6. 1 279 §, 16. 6. 1 311 §. — ¹⁴⁾ S:n 30. 6. 1 373 §, ks. v:n 1953 kunn. as. kok. n:o 79, 80. — ¹⁵⁾ Plk. 15. 9. 1 784 §. — ¹⁶⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 145. — ¹⁷⁾ Plk. 10. 2. 391 §.

1946 annetun asetuksen 2 §:n mukaan ¹⁾ oli asetettu sille kannalle, että työaikalakia on sovellettava sairaalan viran- tai toimenhaltijoihin, paitsi ei lääkäriin, taloudenhoitajaan eikä ylihoitajaan. Palkkalautakunnasta tuntui oikeimmalta soveltaa anojaan nähdessä työaikalakia 10. 2. -53 alkaen siksi kunnes virkojen järjestelystä ehkä toisin aiheutuu.

Ylimääräisen vapaapäivän myöntäminen. Tiedustelun johdosta, joka koski virkasuhteessa olevan, työaikalain alaisen viranhaltijan oikeutta ylimääräisen vapaapäivän saamiseen, palkkalautakunta päätti ²⁾ ilmoittaa Tervalammen työlaitokselle, että arkipyhänä suoritetusta työstä viranhaltija ja työntekijä oli oikeutettu saamaan heille kuuluvan sunnuntaityökorvauksen, mutta tällaisessa tapauksessa ylimääräinen palkallinen vapaapäivä ei tullut kysymykseen, ellei ollut kyseessä lakimääräinen viikkovapaa.

Työehtosopimukset. Kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan välinen työehtosopimus päätettiin ³⁾ irtisanoa edellyttäen, että myöskin Keskustoimikunnan taholta työehtosopimuksen tekstiosia irtisanoetaan. Samalla palkkalautakunta päätti jättää Keskustoimikunnalle muutosehdotukset viimeistään 31. 1. 1953 sekä valtuuttaa toimistopäällikkö J. Ståhlbergin allekirjoittamaan ko. irtisanomiskirjelmän.

Merkittiin tiedoksi ⁴⁾ edellä mainitun työehtosopimuksen irtisanomiset samoin kuin Keskustoimikunnan esittämä muutosehdotus. Työehtosopimusneuvotteluihin määrättiin kaupungin puolesta neuvottelijoiksi palkkalautakunnan puheenjohtaja V. V. Sipi ja toimiston päällikkö Ståhlberg siten, että kummallakin oli oikeus yksinään tai yhdessä toimia neuvottelijana.

Kaupungin ja Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosaston välisen työehtosopimuksen irtisanominen, jonka mainittu ammattiosasto oli suorittanut, merkittiin tiedoksi ⁵⁾. Palkkalautakunta päätti puolestaan sanoa irti ko. työehtosopimuksen sekä esittää muutosehdotukset ammattiosastolle viimeistään 31. 1. 1953.

Suoritettu irtisanominen sekä ammattiosaston esittämä muutosehdotus työehtosopimukseen merkittiin tiedoksi ⁶⁾ ja valittiin neuvottelijoiksi samat kuin edellä.

Palkkalautakunta päätti ⁷⁾ esittää kaupunginhallitukselle valtuustolle ehdotettavaksi, että molemmat edellä mainitut uudet työehtosopimukset hyväksyttäisiin neuvottelupuolten sopimassa sanamuodossa ja että kumpikin vanha työehtosopimus olisi voimassa niin kauan kuin uusi työehtosopimus tulisi lopullisesti allekirjoitettua, kuitenkin enintään seuraavan toukokuun loppuun.

Rakennusalan uuteen työehtosopimukseen liittyvän urakkahinnoittelun ja omien työkalujen käyttämisestä aiheutuvien korvausten muutoksista oli palkkalautakunnan toimisto tiedoittanut ao. laitoksille. Palkkalautakunta päätti ⁸⁾ hyväksyä mainitun toimenpiteen.

Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön ilmoitus, että yhdistyksen entinen nimi Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta oli muutettu edellä olevaksi, merkittiin tiedoksi ⁹⁾.

Ns. eväsrahan maksaminen. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunnan tiedustelun johdosta, joka koski työehtosopimuksen mukaisen ns. eväsrahan maksamista, palkkalautakunta päätti ¹⁰⁾ ilmoittaa rakennustoimistolle, että koska ko. tapauksessa olisi ollut saatavissa lämmintä ruokaa kahdestakin ruokalasta, jotka sijaitsivat lähempänä työmaata kuin työehtosopimuksessa mainitun 1 km:n etäisyydessä ja koska myöskin työmaan oman ruokalan emännöitsijä oli lähtenyt lomalle aikaisemmin kuin oli tarkoitus työntekijäin antamalla luvalla sen perusteella, että he tulevat toimeen ko. ajan omin eväin, palkkalautakunta katsoi oikeaksi hylätä Keskustoimikunnan anomuksen eväsrahan maksamisesta.

Matkustussäännön mukaisten päivärahojen suorittamista koskeva tulkintakysymys. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskustoimikunta oli esittänyt, että kahdelle liikennelaitoksen autonkuljettajalle, jotka olivat toimineet tiekoneitten kuljettajina Seutulan lentokenttätyömaalla, maksettaisiin kaupungin matkustussäännön ¹¹⁾ mukaista päivärahaa siltä ajalta, jonka he olivat työskennelleet ko. työmaalla. Palkkalautakunta päätti ¹²⁾, kaupunginlakimiehen lausuntoon nojautuen, hylätä anomuksen sen perusteella, että asianomaisille oli järjestetty tilaisuus ruokailuun sekä kuljetus ko. työmaalle tie- ja vesiraken-

¹⁾ Ks. v:n 1946 kunn. as. kok. s. 361. — ²⁾ Plk. 2. 6. 1 201 §. — ³⁾ S:n 31. 1. 287 §. — ⁴⁾ S:n 10. 2. 395 §, 2. 6. 1 217 §. — ⁵⁾ Plk. 31. 1. 288 §. — ⁶⁾ S:n 10. 2. 396 §. — ⁷⁾ S:n 21. 4. 915,916 §. — ⁸⁾ S:n 13. 10. 2 047 §. — ⁹⁾ S:n 31. 3. 765 §. — ¹⁰⁾ S:n 17. 2. 453 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 154. — ¹²⁾ Plk. 24. 2. 512 §.

nushallituksen toimesta, jolle kaupunki oli vuokrannut mainitut koneet ja lentokenttätöyömaata saatettiin näin ollen pitää kaupungin työmaahan verrattavana, ja työskentelyä siellä »täysin normaalilla työmaalla» tapahtuvana, joka ei aiheuttanut asianomaisille tavalista suurempia kustannuksia.

Päälautamismiehen päiväkirjan käytäntöönottamista koskeva esitys. Revisiotoimisto ilmoitti todenneensa jatkuvasti, etteivät päälautamismiehet (ent. yleislautamismiehet) laitoksessaan osallistuneet varsinaiseen työhön siinä määrin kuin olisi syytä odottaa. Tästä syystä oli suunniteltu otettavaksi käytäntöön päiväkirja, jonka avulla lautamustehtäviin kuluvaa aikaa ja asiointia voitaisiin seurata. Kaupunginhallituksen lähetteen mukana tullut revisiotoimiston päiväkirjaehdotus päätettiin ¹⁾ lähettää Helsingin Kunnantöyöntekijöin Keskusjärjestölle lausunnon saamista varten.

Virkojen perustamista, järjestelyä ym. sekä palkkausta koskevat lausunnot. Palkkalautakunta antoi kertomusvuoden aikana kaupunginhallitukselle lukuisia lausuntoja, jotka koskivat uusien virkojen perustamista, niiden uudelleenjärjestelyä, entisten vakinaistamista, virkanimikkeitten muuttamista, avoimiksi joutuneiden virkojen täyttämättä jättämistä jne. Uusien virkojen perustamisen aiheena saattoi olla esim. toiminnan lisääntyminen tai laajeneminen, kuten Mäkelän- ja Meilahden uusien koulujen hammasklinikoiden toiminnan aloittaminen, ammattikoulun laajentaminen, syväjäädyyttämön käytäntöön ottaminen ym. Antaessaan lausuntoja uusien virkojen palkkauksesta, palkkalautakunta tyytyi vain esittämään käsityksensä ehdotetun palkkaluokan sopivaisuudesta puuttumatta muuten viran tarpeellisuuden arviointiin. Edelleen annettiin useita lausuntoja palkankorotusasioista, palkkioiden maksamisesta tai näiden muuttamisesta vuosipalkkioiksi, henkilökohtaisen palkanlisän maksamisesta eräissä tapauksissa, kuukausipalkkaisten työntekijöin siirtämisestä väliaikaisesti korkeampaan palkkaluokkaan työtehtävien mukaan yms.

Virkojen täyttäminen hakijan omin palkkavaatimuksin. Palkkalautakunta antoi useita lausuntoja kaupunginhallitukselle virkojen täyttämistä hakijan omin palkkavaatimuksin. Tällöin saattoi olla kyseessä joko varsinaisen sopimuspalkan myöntäminen ao. hakijalle, mikä varsinkin insinöörin ja arkkitehdin virkoja täytettäessä oli käynyt välttämättömäksi. Myöskin saatettiin puoltaa lomaetujen erikoisjärjestelyä, henkilökohtaisen palkanlisän tai kaikkien ikälisien myöntämistä heti niissä tapauksissa, joissa virka täytettiin ao. palkkaluokan mukaisin palkkaeduin.

Sairaaloitten lääkärin palkkauksen korottaminen. Suomen Lääkäriliitto oli kirjelmässään 11. 9. 1952 pyytänyt neuvotteluihin ryhtymistä em. asiassa. Palkkalautakunta suostui pyyntöön 16. 9. 1952. Kertomusvuoden aikana vielä käytäviä neuvotteluja varten palkkalautakunta päätti ²⁾ neuvottelijalleen antaa ohjeeksi suhtautua kielteisesti Lääkäriliiton esitykseen. Saatuaan asiasta sairaalalautakunnan lausunnon ja sairaalatarkastajan muiston palkkalautakunta päätti ³⁾, että apulaislääkäreiden palkkojen erillinen korottaminen ei ollut asiallista, joten esitys ei antanut aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Kokouspalkkioiden maksamista koskevia asioita. Kaupunginhallituksen tiedusteluun päätettiin ⁴⁾ vastata, että I huoneenvuokralautakunnan puheenjohtajalta ja jäseniltä on yksityisluontoisten syitten johdosta aiheutuneiden istunnoista poissaolojen vuoksi vähennettävä yhden päivän poissaolosta 1/30 kuukausipalkasta.

Lastentarhain toimiston tiedusteltua oliko kokouspalkkiota maksettava lastentarhainopettajien edustajalle lastentarhain lautakunnan kokouksista palkkalautakunta päätti ⁵⁾ ko. toimistolle ilmoittaa, että virkasäännön 30 §:n ⁶⁾ mukaan maksetaan viranhaltijalle, joka ohje- tai johtosäännössä olevan määräyksen perusteella on läsnä lautakunnan kokouksessa, kokouspalkkio lautamustoimien kokouspalkkioista määrättyjen perusteiden mukaisesti. Näin ollen oli lastentarhainopettajain keskuudestaan valitsemalle edustajalle suoritettava kokouspalkkio mainituista kokouksista 1. 1. 1952 alkaen.

Kiinteistötoimiston talo-osaston tiedusteluihin, jotka koskivat talonmies-lämmittäjän, talonmiehen tai siivoojan palkkaetujen määräämistä niissä taloissa, jotka olivat valmistuneet tai siirtyneet kaupungille tai joissa siirryttiin uuteen palkkausjärjestelmään, palkkalautakunnan taholta vastattiin ⁷⁾ useimmiten, ettei ollut estettä palkkauksen järjestämiseen siten kuin talo-osasto oli ehdottanut, eräissä tapauksissa määrättiin ⁸⁾ palkka korkeammaksi tai alhaisemmaksi kuin ehdotuksessa oli esitetty.

¹⁾ Plk. 8. 12. 2 423 §. — ²⁾ S:n 2. 6. 1 195 §. — ³⁾ S:n 11. 8. 1 579 §. — ⁴⁾ S:n 8. 9. 1 783 §. — ⁵⁾ S:n 15. 12. 2 475 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 138. — ⁷⁾ Plk. 2. 1. 57 ja 60 §, 28. 4. 966 §, 5. 5. 1 003 §, 14. 7. 1 453 §, 6. 10. 1 998 §. — ⁸⁾ S:n 10. 3. 613 §, 15. 12. 2 462 §.

Oikeus rokotuspalkkioiden pitämiseen. Virkasäännön 35 §:n ¹⁾ mukaan yksityisiltä ja muilta maksuvelvollisilta perittävät maksut viranhaltijain suorittamista toimituksista kuuluvat kaupungille, ellei tiettyjen virkojen osalta ole toisin säädetty tai määrätty; tässä tapauksessa muu maksuvelvollinen on valtio. Rokotuslain 6 §:n ²⁾ mukaan kunnallisena rokottajana toimii kaupunginlääkäri, mutta voi lääninlääkäri kuitenkin terveydenhoitolautakunnan esityksestä oikeuttaa ao. rokotuskoulutuksen saaneen terveyssisaren tai muun sairaanhoitajan tai kättilön toimittamaan rokotuksia kunnassa. Rokotuslain 7 §:n 2 mom:n mukaan kuuluu edellä mainituille palkkio määrättyillä edellytyksillä. Palkkalautakunnan käsityksen mukaan virkasäännön perusteella voidaan katsoa ³⁾, että tässä tapauksessa ko. rokotuksia suorittaneiden terveydenhoitoviraston viranhaltijain virkojen osalta on »toisin säädetty», mitä tulee perittävien maksujen lankeamiseen kaupungille. Näin ollen mainitut viranhaltijat ovat oikeutettuja ko. rokotuspalkkioiden saantiin. Sen sijaan palkkalautakunta ei katsonut voivansa lausua mitään siitä, ovatko terveydenhoitovirastossa päivittäin suoritettut rokotukset katsottava sellaiseksi erityiseksi rokotustilaisuudeksi, josta lain mukaan rokottajalle on suoritettava palkkio.

Virkojen täyttäminen niitä haettavaksi julistamatta. Palkkalautakunta teki useita päätöksiä, jotka koskivat luvan myöntämistä virastoille ja laitoksille avoimena olevien virkojen täyttämisestä niitä haettavaksi julistamatta. Mitä tuli virkojen vakinaiseen täyttämiseen, antoi palkkalautakunta siihen ao. luvan, sen sijaan viransijaisiksi määrättävien osalta ilmoitettiin, että laitoksella oli oikeus itse täyttää virat niitä haettaviksi julistamatta.

Ylitöiden suorittamista koskevia asioita. Antaessaan kaupunginhallitukselle lausunnon kaupunginrevisiorin aloitteesta kaupungin viranhaltijain ylitöiden rajoittamiseksi, joka viimeksi oli ollut palkkalautakunnan käsiteltävänä 2. 9. 1952, palkkalautakunta päätti ⁴⁾ esittää, että viranhaltijain ylityölle asetettaisiin rajaksi 200 tuntia vuodessa, mikä määrä saataisiin tehdä päivittäisen 8 tunnin työskentelyn ja viikottaisen 47 tunnin työskentelyn lisäksi sekä että ylityöhön, mikä ylittäisi 200 tuntia vuodessa, olisi hankittava kaupunginhallituksen lupa.

Liikennelaitoksen Viran- ja toimenhaltijat -niminen yhdistys oli valittanut liikennelaitoksen lautakunnan päätöksestä, joka koski lippukassanhoitajien suorittamaa ylityötä. Kaupunginhallitukselle asian johdosta antamassaan lausunnossa palkkalautakunta esitti ⁵⁾ valituksen hylättäväksi, koska ko. viranhaltijain työaika oli erikseen määrätty eikä niin ollen ollut virkasäännön ylityötä koskevien ⁶⁾ yleisten määräysten alainen.

Kaasulaitoksen toimitusjohtajan viran väliaikainen hoitaminen. Palkkalautakunta päätti ⁷⁾ myöntää yli-insinööri J. Rahkoselle virkavapautta oman virkansa hoitamisesta 11. 11. 1953 lukien enintään siihen saakka kunnes apulaisjohtaja G. Bergin sairausloma päättyy tai kaasulaitoksen toimitusjohtajan virkaan valittava ottaa sen vastaan. Tästä tiedoitettiin kaupunginhallitukselle ja siirrettiin sen käsiteltäväksi kysymys yli-insinööri Rahkosen määräämisestä hoitamaan kaasulaitoksen toimitusjohtajan virkaa mainituksi ajaksi. Mitä tuli käyttöinsinööri R. Succon määräämiseen samaksi ajaksi hoitamaan yli-insinöörin virkaa, palkkalautakunta päätti ilmoittaa teollisuuslaitosten lautakunnalle, ettei sen käsityksen mukaan ollut estettä siihen, että teollisuuslaitosten lautakunta päättäisi tästä toimenpiteestä.

Uuden päivystäjän palkkaaminen kaasulaitokseen. Kaasulaitoksen tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ⁸⁾ ilmoittaa, ettei sen puolesta ollut estettä kemistin nimeämiselle uudeksi päivystäjäksi entisen ylikaasumestarin tilalle, vaikkakin uudelle päivystäjälle maksettava 1/8 tuntipalkan mukainen päivystyskorvaus tulisi jossakin määrin entistä suuremmaksi sen johdosta, että kemistin palkkaus järjestyi kolme palkkaluokkaa korkeamman palkkaluokan mukaan kuin ylikaasumestarin. Mainittuun järjestelyyn suostuttiin sillä edellytyksellä, ettei muita päteviä viranhaltijoita ollut ko. tehtäviin käytettävissä.

Erikoisammattimiehenlisän maksaminen erälle kaasulaitoksen esimiehille. Palkkalautakunta päätti ⁹⁾ kaasulaitokselle ilmoittaa, ettei palkkalautakunnalla toimivaltansa puitteissa ollut syytä ryhtyä toimenpiteisiin ko. esimiesten aseman järjestämiseksi, mutta että kaasulaitoksella oli valta valtuuston 28. 11. 1951 tekemän päätöksen ¹⁰⁾ perusteella järjestää heidän asemansa.

¹⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 140. — ²⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 169. — ³⁾ Plk. 10. 2. 400 §. — ⁴⁾ S:n 28. 4. 964 §. — ⁵⁾ S:n 17. 11. 2 266 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 138. — ⁷⁾ Plk. 17. 11. 2 284 §. — ⁸⁾ S:n 21. 4. 908 §. — ⁹⁾ S:n 2. 6. 1 197 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1951 I osa s. 10.

Irtisanomisajan palkkaedut. Palkkalautakunta päätti ¹⁾ ettei kaasulaitoksen työntekijän ilmoittamaa aikaa 30. 7. 1946—10. 9. 1951 voitu laskea hänelle todelliseksi työssäoloajaksi, koska hän ko. aikana toimi yksityisenä yrittäjänä ajaen omaa autoaan ja lascuttaen työstään kaupunkia eikä toiminut kaupungin työntekijänä. Näin ollen ei hänelle voitu maksaa hänen anomaansa yhden kuukauden irtisanomisajan palkkaa.

Teurastamon eräiden työntekijäin työajan muuttaminen. Teurastamon taholta oli tehty esitys eräiden sen alaisten työntekijäin työajan alkamishetken muuttamisesta. Sen johdosta palkkalautakunta päätti ²⁾ määrätä toimistopäällikkö J. Ståhlbergin käymään asiassa tarpeelliset neuvottelut Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön kanssa. Sittemmin palkkalautakunta päätti ³⁾ vahvistaa ao. työntekijäin työajan siten, että lihanpurkauksessa toimivan työryhmän työntekijät voidaan kutsua työhön jo klo 5.30, jolloin säännölliseen aikaan päättyvästä työpäivästä 1½ tuntia muodostuu ylityöksi, jonka määrä vuodessa ei saa ylittää lain mukaan sallittua; että karjapihassa ja eläinsuojissa toimivaan työryhmään kuuluvien enintään kahden miehen säännöllinen työaika alkaa klo 6.30 ja päättyy vastaavasti aikaisemmin; että halli- ja siivousryhmään kuuluvien enintään kahden naisen säännöllinen työaika alkaa klo 8 ja päättyy vastaavasti myöhemmin.

Rakennustoimiston työaika pimeänä vuodenaikana. Palkkalautakunta päätti ⁴⁾ hyväksyä toimistopäällikön toimenpiteen Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön suostumuksen toimittamisesta kaupunginhallitukselle työneuvostolle tehtävää anomusta varten.

Työttömyyssohjeiden tulkinta. Valtioneuvoston työttömyyssohjeiden mukaan oli kunnan työttömyyden lieventämiseksi järjestämissä töissä noudatettava samoja palkka- ym. työehtoja kuin vastaavanlaisissa kunnan menoarvioon otetuilla työmäärärahoilla suoritettavissa töissä. Valtioneuvoston Kaupunkiliiton tiedusteluun antaman vastauksen ⁵⁾ mukaan mainittujen työttömyyssohjeiden ko. kohdassa oli ollut tarkoitus, että työttömyystöissä oleviin kunnantyöntekijöihin sovellettaisiin kunnan työehtosopimuksen määräyksiä palkoista ym. varsinaiseen työhön liittyvistä ehdoista. Sen sijaan ei työttömyyssohjeita laadittaessa ollut kiinnitetty huomiota nk. sosiaalisiin etuihin, kuten esim. sairausavustuksiin ja vuosilomiin, eikä työttömyyssohjeilla ollut tarkoitettu niihin puuttuakaan. Niin ollen oli kuntien työttömyystöissä olevien työntekijäin sosiaalisista eduista voimassa, mitä työ-sopimuslaissa ja työntekijäin vuosilomalaissa oli säädetty, ja niiden lisäksi kunnallisvaltuustojen hyväksymissä työntekijäin sairausapusäännöissä ja työntekijäin vuosilomasäännöissä oli määrätty. Kun viimeksi mainituissa yleensä oli määrätty, että niitä ei sovellet-taisi kuntien työttömyystöissä oleviin työntekijöihin, sikäli kuin niillä lisätään työ-sopimus-lain ja työntekijäin vuosilomalain suomia etuja, ei kuntien työttömyystöissä oleville työn-tekijöille voitu siis näiden sääntöjen perusteella suorittaa muuta kuin työ-sopimuslain mu-kaiset sairausavustukset ja myöntää työntekijäin vuosilomalain mukaiset vuosilomat ja kesälomakorvaukset. Helsingin kaupungin palveluksessa työ-sopimussuhteessa olevien työntekijäin sairaus- ja hautausapusäännöissä ja vuosilomasäännössä olevan määräyksen huomioon ottaen, ettei näitä sääntöjä sovelleta muualta kuin kaupungin varsinaisilta työ-mailta työttömyystöihin siirrettyihin työntekijöihin, palkkalautakunta päätti ⁶⁾ kaupun-ginhallitukselle annettavassa lausunnossaan esittää, että työttömyystöissä oleviin työn-tekijöihin sovellettaisiin vain työ-sopimuslain ja työntekijäin vuosilomalain määräyksiä.

Kaupunginhallitus oli tiedustellut palkkalautakunnalta, oliko työ-sopimuslain sovel-tamista työttömyystyöntekijöihin tulkittava siten, että kaupunki ei ole velvollinen suo-rittamaan mitään sairauslomakorvauksia vai onko työ-sopimuslakia irtisanomisajan puut-tuessa sovellettava siten, että työttömyystyöntekijöillä on oikeus sairauslomakorvaukseen enintään 14 päivän ajalta. Työttömyystöihin nähden on selvää, ettei niissä voida sopia erityisestä irtisanomisajasta. Kun työt ovat laadultaan toistaiseksi jatkuvia, voitaisiin ehkä niihin nähden irtisanomisaikana pitää palkanmaksujen välistä aikaa, eli kaupungin työttömyystöissä yhtä viikkoa. Tällä perusteella tul-taisiin siihen, että myös sairausloma-korvaus olisi maksettava teoreettiselta irtisanomisajalta eli yhdeltä viikolta, missä tapauk-sessa se ilmeisesti olisi maksettava työsuhteen kestoajasta riippumatta. On kuitenkin huo-mattava, että työttömyystyöt luonteeltaan huomattavasti poikkeavat tavallisista työ-

¹⁾ Plk. 14. 7. 1 477 §. — ²⁾ S:n 2. 6. 1 202 §. — ³⁾ S:n 11. 8. 1 578. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 2 325 §. — ⁵⁾ S:n 16. 6. 1 301 §. — ⁶⁾ S:n 21. 4. 912 §.

sopimuslain mukaisista työsuhteista. Niiden alkaminen ja nimenomaan päättymisen riippuu kokonaan ao. ulkopuolella olevista tekijöistä, jotka todetaan hallinnollisella toimenpiteellä ottamatta lainkaan huomioon yksityisiä työsuhteita. Näin ollen ei työttömyystöissä voida ajatella olevan teoreettistakaan lainmukaista irtisanomisaikaa. Kun tämä ko. töiden luonne on itsestään selvä ja kaikille tunnettu, voitaneen katsoa sen sisältyvän olenaisena tekijänä siihen työsuhteeseen, joka syntyy työttömyystöihin otettaessa ja vastaavan siten nimenomaista sopimusta. Tällä perusteella tultiin ¹⁾ siihen tulokseen, ettei kaupungilla ollut työsopimuslain perusteella velvollisuutta suorittaa mitään sairauslomakorvauksia.

Työttömyystöissä olevien työntekijäin palkkojen korottamista ja erinäisiä etuja koskevat ehdotukset. Valtuutetut Meltti ja Saastamoinen olivat ehdottaneet, että työttömyystöissä olevien työntekijäin palkat järjestettäisiin samansuuruisiksi kuin vastaavissa töissä oleville kaupungin vakinaisille työntekijöille maksettiin. Saatujen tietojen mukaan maksettiin työttömyystöissä oleville työntekijöille samanlaista palkkaa kuin mitä kaupungin ja Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestön väliseen työehtosopimukseen liittyvä palkkatariffi edellytti. Laitosten johdon taholta oli ilmoitettu, että työttömyystöitä tekevät työntekijät olivat saaneet urakkamääräysten palkkaan perustuvaa palkkausta mikäli se oli ollut mahdollista. Aloitteentekijöiden mainitsema 109 mk:n suuruinen aikapalkkaan perustuva tuntipalkka oli edellä mainitun palkkatariffin mukainen, joten sen korottamiseen ei työttömyysohjeiden perusteella ollut mahdollisuuksia.

Mainitussa aloitteessa oli niin ikään ehdotettu, että työttömyystöissä olevien työntekijäin etuja valvomaan asetettaisiin näiden työntekijäin nimeämä luottamusmies. Kun valtioneuvoston työttömyystöitä koskevissa ohjeissa ei ollut luottamusmiehen asettamista koskevia määräyksiä ja kun työttömyystöissä olevat työntekijät eivät kuuluneet työehtosopimuksen piiriin, katsottiin ²⁾, ettei luottamusmiehen asettamiseen ollut aihetta. Kaupungin työehtosopimuksen luottamusmiehiä koskevat määräykset eivät asiallisestikaan olleet sovellettavissa työttömyystöissä oleviin, koska työttömyystyömaat eivät muodostaneet yhtenäistä työpaikkaa eivätkä olleet erillisen laitoksen alaisia.

Kaupunginhallituksen pyydettyä lausuntoa vtt Niemisen, Backmanin ym. aloitteesta, joka koski kaupungin työntekijäin ohjetuntipalkkojen korottamista 50 mk:lla ja samojen palkanmaksuperiaatteiden ja sosiaalisten etujen soveltamista varatyöntekijöihin kuin vakinaisiin työntekijöihinkin, palkkalautakunta asettui ³⁾ kielteiselle kannalle palkkoihin nähden sekä viittasi ko. työntekijäin sosiaalisia etuja koskevalta osalta siihen lausuntoon, joka oli annettu vtt Meltin, Saastamoisen ym. samasta asiasta tekemän aloitteen johdosta.

Päälouottamusmiehen asettamista varatyömaille koskeva esitys. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli kaupunginhallitukselle esittänyt, että poikkeuksellisen ajan huomioon ottaen Keskusjärjestö oikeutettaisiin valitsemaan päälouottamusmies kaupungin järjestämille varatyömaille ja että hänet oikeutettaisiin olemaan samassa asemassa kuin missä kaupungin eri laitosten päälouottamusmiehet ovat. Viitaten edellä selostetun aloitteen johdosta ko. asiassa omaksumaansa kantaan palkkalautakunta päätti ⁴⁾ antaa asiasta kaupunginhallitukselle kielteisen lausunnon.

Oikeus virassa pysymiseen eroamisiän saavuttamisen jälkeen myönnettiin kertomusvuoden aikana 16 viranhaltijalle. Luvat myönnettiin yleensä v:n 1953 loppuun, eräissä tapauksissa myöskin ulottumaan v:n 1954 puolelle. Muutamassa tapauksessa palkkalautakunta hylkäsi esitetyn virassapysymisanomuksen. Myöskin annettiin kaupunginhallitukselle lausunto maistraatin esityksestä, joka koski eläkkeelle jäävän ulosottolaitoksen tarkkaajan oikeuttamista virkansa hoitamiseen edelleen 4 kuukauden ajan.

Sivutoimen hoitamiseen myönnettiin kertomusvuoden aikana oikeus 66 viranhaltijalle. Myönnettyt luvat koskivat esim. seuraavia tehtäviä: opetustoimen hoitaminen yliopistossa tai muussa korkeakoulussa, lääkärinä toimiminen Kansaneläkelaitoksessa, kunnalliskodin röntgenlääkärin viran hoitaminen palkkiotoimena, palkkioviran hoitaminen korkeimmassa oikeudessa, järjestelytoimiston viranhaltijan osallistuminen valtion sairaalain rationalisointisuunnitelman valmisteluun jne.

Kaupungin ulkopuolella asumiseen myönnettiin oikeus 76 viranhaltijalle. Luvista oli 52 voimassa v:n 1954 loppuun ja 24 v:n 1955 loppuun.

Konekirjoituslisä myönnettiin 18 toimistoapulaiselle.

¹⁾ Plk. 15. 9. 1844 §. — ²⁾ S:n 21. 4. 913 §. — ³⁾ S:n 19. 5. 1107 §. — ⁴⁾ S:n 21. 4. 914 §.

Pikakirjoituslisän sai kertomusvuoden aikana 7 viranhaltijaa.

Luontoisetukorvauksia vahvistettiin kertomusvuoden aikana lukuisissa tapauksissa joko vapauttamalla viranhaltija kokonaan luontoisetukorvauksen suorittamisesta tai määräämällä sen suuruus uudelleen, esim. sairaaloiden hoitohenkilöstön osalta asianomaisen siirryttyä asumaan sairaalan asuntolaan. Kaupunginhallituksen määrättyä uusia huoneistoja virka-asunnoiksi vahvistettiin näille vuokrakorvauksen määrä. Yleensä luontoisetukorvaukset vahvistettiin väliaikaisesti siksi kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuisi voimaan. Eräissä tapauksissa oikeutettiin esim. sairaalassa asuva viranhaltija pitämään lapsensa ¹⁾ tai vaimonsa ²⁾ luonaan.

Palkkalautakunta päätti ³⁾ hyväksyä elintarvikekeskuksen ehdottaman ruoan *nettokorvausjärjestelmän* otettavaksi käytäntöön v:n 1954 alusta lukien. Korvauksen perimistapa muuttui tämän kautta siten, että uuden järjestelmän aikana korvaus perittiin vasta sen jälkeen, kun siinä oli otettu huomioon vähennyksenä käyttämättä jääneet ruokaedut.

Sähkön käytöstä ja keitto-oikeudesta perittävät korvaukset. Palkkalautakunta päätti ⁴⁾, että niiltä viranhaltijoilta, jotka asuivat sairaaloiden asuntoloissa tai viranhaltijoita varten hankituissa huoneistoissa, perittäisiin korvausta sähköhellan tai keittopuiden käytöstä tavallisen luontoisetukorvauksen lisäksi 150 mk kuukaudessa 1. 5. alkaen väliaikaisesti siksi, kunnes luontoisetukorvausten uusi järjestely astuisi voimaan.

Lastentarhain lautakunnan esityksen johdosta, että määriteltäisiin perusteet, joiden mukaan korvaus valosta ja keittosähköstä oli laskettava niissä henkilökunnan asunnoissa, jotka oli vuokrattu käypää vuokraa vastaan lastentarhain lautakunnan alaisiin laitoksiin liittyvistä huoneistoista, palkkalautakunta päätti ⁵⁾ kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa ehdottaa, että mainittujen asuntojen haltijoilta perittäisiin luontoisetukorvauksia vastaavana korvauksena valosta 4 mk/m² ja keittosähköstä 300 mk/kk.

Kodinhoitajien aamiaiskorvauksen määrääminen. Kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa kodinhoitajien aamiaiskorvauksen perusteista palkkalautakunta päätti ⁶⁾ puoltaa mainitun korvauksen määräksi 80 mk.

Ikälisiä myönnettiin kaikkiaan 2660. Kaupunginhallitukselle annettiin lisäksi 96 lausuntoa, jotka koskivat muualla palvelun ajan laskemista virkavuosiksi ikälisiä varten. Nämä anomukset käsittivät paitsi valtion ja toisten kuntain eri tehtävissä palveltuja aikoja myöskin Stenius Oy:ssä, Kammion Sairaskodissa, Helsingin Käsityöopistossa, Imatran Voima Oy:ssä ym. palveltujen aikojen hyväksi lukemista koskevat esitykset.

Kaupunginhallituksen ikälisiä koskeva kiertokirje. Kaupunginhallitus oli vahvistanut seuraavat periaatteet, joiden mukaan työsopimussuhteessa palveltua aikaa olisi hyväksilukettava: Harkittaessa toisen kunnan tai valtion työsopimussuhteisen palveluksen hyväksilukemista ikälisiä varten on myönteisen ratkaisun edellytyksenä pidettävä, että suoritettut tehtävät ovat olleet samankaltaiset anojan saamaan kunnalliseen virkaan kuuluvien tehtävien kanssa. Harkittaessa tämän jälkeen, mikä osuus aikaisemmasta palveluksesta voidaan ottaa huomioon, on arvioitava se hyöty, mikä viranhaltijan aikaisemmasta palvelusta toisessa kunnassa tai valtiolla on ollut hänen nykyiselle kaupungin viran hoidolleen ja hyväksi luettava aika määriteltävä suhteessa tähän hyötyyn. Edelleen on otettava huomioon virkasäännön 25 §:ssä mainitut asiaa koskevat rajoitukset, kuten 21 vuoden ikä ja 10 vuoden enimmäismäärä. Kiertokirje merkittiin tiedoksi ⁷⁾.

Lottatehtävissä palvelun ajan hyväksilukeminen ikälisiä varten. Palkkalautakunta päätti ⁸⁾ esittää kaupunginhallitukselle, että valtuustolle tehtäisiin esitys siitä, että päätoimenluontoisissa lottatehtävissä 1. 9. 1939 — 31. 12. 1944 välisenä aikana palveltu aika luettaisiin hyväksi ikälisiin nähden kaupunginhallituksen harkinnan mukaan ja samoin meneteltäisiin sotilaskotityössä ja Suomen Punaisen Ristin apusisartoimissa ja niihin verrattavissa tehtävissä olleisiin nähden, mutta kuitenkin siten, että jo myönnettyjä ikälisiä ei myönnettäisi takautuvasti, vaan että kaikkien mainittujen palvelustehtävien perusteella laskettuja ikälisiä ruvettaisiin maksamaan vasta 1. 3. 1953 lähtien.

Viransijaisena toimineen viranhaltijan oikeus ikälisiin. Sairaalamautakunnalle päätettiin ⁹⁾ ilmoittaa, että virkasäännön mukaan viransijaisen, joka ei ole kaupungin vakinaisen tai tilapäisen viranhaltija, oltua yhtämittaisesti kaupungin palveluksessa vähintään yhden

¹⁾ Plk. 17. 2. 441 §. — ²⁾ S:n 28. 7. 1 544 §. — ³⁾ S:n 17. 11. 2 265 §. — ⁴⁾ S:n 17. 3. 684 §. 21. 4. 898 §. — ⁵⁾ S:n 12. 5. 1 076 §. — ⁶⁾ S:n 2. 1. 78 §. — ⁷⁾ S:n 9. 6. 1 221 §. — ⁸⁾ S:n 27. 1. 275 §. — ⁹⁾ S:n 10. 3. 617 §.

vuoden, hänellä on välittömästi sen jälkeen saman palvelusjakson aikana oikeus saada ikälisää sen palkkaluokan mukaisesti, jonka peruspalkkaa hänen palkkionsa lähinnä vastaa ja samoilla perusteilla kuin päävirassa oleva vakinainen viranhaltija.

Sairaalan osastonhoitajan ikälisäpäätöksen oikaisuanomus. Marian sairaalan osastonhoitajan mainitun anomuksen johdosta palkkalautakunta päätti ¹⁾ ilmoittaa sairaalalle, että osastonhoitaja oli voimassaolevan virkasäännön mukaan oikeutettu kertomusvuonna kolmen työpäivän lomaan kuukautta kohden, mutta muutosta päätökseen, jolla hänelle oli myönnetty 4 ikälisää 1. 8. 1950 alkaen, ei voitu tehdä, koska muutos kohdistuisi aikaan, jolloin aikaisempi virkasääntö oli voimassa ja jonka mukaan hänen palvelustaan Kauha-joen kunnallissairaalassa ei esitetyn selvityksen perusteella voitu hyväksyä ikälisään oikeuttavaksi palvelukseksi.

Verotusvalmisteluviraston palveluksessa olevien siivoojien ikälisät. Palkkalautakunta päätti ²⁾ ilmoittaa mainitulle virastolle, ettei kaupunki suorita kaupungin palveluksessa työsuhteessa oleville henkilöille ikälisää siinä merkityksessä kuin virkasääntö edellyttää, vaikkakin ao. laitokset ovat oikeutetut oman harkintansa mukaan suorittamaan tällaisille henkilöille palkankorotusta määrärahojen ja palkkasäännöstelyn puitteissa. Koska nyt kysymyksessä olevat henkilöt olivat valtion palkkaamia, ei kaupungilla ollut mitään syytä suorittaa heille tällaista korotusta, vaan riippui sen maksaminen palkkalautakunnan käsityksen mukaan lähinnä valtiovarainministeriön harkinnasta. Ko. ministeriön ja kaupungin välillä oli tosin tehty suullinen sopimus siitä, että valtion palkkaamiin viranhaltijaj-
asemassa oleviin henkilöihin nähden noudatettaisiin kaupungin vastaavia määräyksiä, mutta koska tässä tapauksessa oli kyseessä puhtaasti harkinnanvarainen toimenpide, ei kaupunki voinut mainittujen siivoojien anomukseen suostua.

Kaupunginkirjaston viransijaisuuksia hoitavien kirjastoapulaisten oikeus ikälisiin. Kaupunginkirjaston tiedusteluun, joka koski tuntipalkkaisina väliaikaisesti toimineiden kirjastoapulaisten oikeutta ikälisiin, päätettiin ³⁾ vastata, että virkasäännön 22 §:n määräys yhden vuoden yhtämittaisesta palveluksesta, jonka jälkeen välittömästi »saman palvelusjakson aikana» oli oikeus saada ikälisää, voitiin tulkita siten, että viimeksi mainittu sanonta käsitti yhtäjaksoisen palveluksessaolon siitä riippumatta, millaiset palkkausperusteet sen aikana vallitsivat. Näin ollen viransijaisella, joka jatkuvasti oli ollut kaupungin palveluksessa, vaikkakin välillä tuntipalkkaisena, oli niinä ajanjaksoina, jolloin hän hoiti virkaa virkasäännön alaisena, oikeus nauttia hänelle aikaisemmin myönnettyjä ikälisiä.

Vuosilomasijaisena toimineen lääkärin oikeus ikälisiin. Sairaalalautakunnalle päätettiin ⁴⁾ ilmoittaa, että Nikkilän sairaalan psykologin virkaa vuosilomasijaisena hoitanut lääkäri oli oikeutettu saamaan sijaisuuden ajalta yhden ikälisän psykologin viran palkka-
luokan mukaan.

Olympiakisojen takia pitämättä jääneiden lomien korvaaminen. Urheilu- ja retkeilytoimiston toimistopäällikön, apulaistoimistopäällikön ja retkeilyasiamiehen v:n 1952 vuosilomat olivat osittain jääneet käyttämättä lähinnä olympiakisojen johdosta. Urheilu- ja retkeilylautakunta esitti näin ollen, että asianomaisille myönnettäisiin ko. loma-ajat kertomusvuoden vuosiloman yhteydessä. Palkkalautakunta päätti ⁵⁾ kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa puoltaa ko. lomien korvaamista rahassa, koska aikaisempien vuosilomien siirtyminen seuraavien lomien yhteyteen käytännössä helposti aiheuttaisi mitä hankalimpia tarkistustehtäviä ja saattaisi lomat pahaan epäjärjestykseen varsinkin suurehkoissa virastoissa ja laitoksissa.

Samoin kuin edellä mainitussa tapauksessa oli myöskin rakennustoimiston viranhaltijain lomat osittain jääneet pitämättä kesällä 1952, mistä syystä heille esitettiin myönnettäväksi rahakorvaus. Virkasäännössä ei ollut nimenomaista määräystä siitä, kuka määrää korvauksen suoritettavaksi pitämättä jääneestä lomasta, mutta käytännössä laitokset olivat yleensä alistaneet kaupunginhallituksen tai palkkalautakunnan vahvistettavaksi tai hyväksyttäväksi ko. korvaukset. Palkkalautakunta päätti ⁶⁾ lausunnossaan esittää, että kaikki pitämättä jääneiden lomien korvauskysymykset olisi alistettava kaupunginhallituksen ratkaistaviksi.

Pitämättä jääneitä vuosilomia ja niiden korvaamista koskeva kaupunginhallituksen kiertokirje merkittiin tiedoksi ⁷⁾.

¹⁾ Plk. 18. 8. 1 615 §, 25. 8. 1 698 §. — ²⁾ S:n 21. 4. 909 §. — ³⁾ S:n 17. 3. 686 §. — ⁴⁾ S:n 27. 10. 2 149 §. — ⁵⁾ S:n 26. 5. 1 159 §. — ⁶⁾ S:n 2. 6. 1 211 §. — ⁷⁾ S:n 16. 6. 1 310 §.

Vuosilomakorvauksen menettäminen. Palolaitoksen kanslisti oli tullut erotetuksi tam-mikuussa 1951 määrättyä irtisanomisaikaa noudattamatta ja palkanmenetyksin 16. 11. 1950 lukien eräiden väärinkäytösten vuoksi. Palolautakunta oli sitä mieltä, että kun v. 1951 voimassaolleen virkasäännön 26 a §:n mukaan ¹⁾ viranhaltijalle suoritettiin loma-korvausta huomioon ottaen työntekijäin vuosilomasäännökset, ko. kanslisti oli menettänyt oikeutensa lomakorvaukseen, koska työnantaja tässä tapauksessa oli purkanut työ-sopimuksen työsopimuslain sellaisen kohdan perusteella, minkä vuosilomalaki mainitsi lomakorvauksen menettämisen perusteeksi. Palkkalautakunnan käsityksen mukaan em. perustelut olivat oikeat, joten ko. ent. kanslistille päätettiin ²⁾ ilmoittaa hänen anomuk-sensa johdosta, että hän oli menettänyt oikeutensa vuosilomakorvaukseen vuosiloma-lain perusteella.

Vuosiloman siirtäminen toiseen vuoteen. Kaupunginagronomi oli anonut, että hän saisi käyttää ulkomaista opintomatkaansa varten edellisestä vuodesta käyttämättä jääneen osan vuosilomaansa. Palkkalautakunta päätti ³⁾ hylätä anomuksen sekä ilmoittaa asian-omaiselle, että hänellä on oikeus saada rahakorvaus edellisen vuoden käyttämättä jää-neestä vuosilomasta.

Vuosilomakorvauksen suorittaminen vartijaharjoittelijoille. Tervalammen työlaitoksen tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti ⁴⁾ ilmoittaa, että vartijaharjoittelijoihin, jotka suoritettuaan 10 kuukauden harjoittelun olivat siirtyneet viranhaltijoiksi työlai-tokseen, oli sovellettava työntekijäin vuosilomalakia. Sanotun lain 13 §:n ⁵⁾ mukaan työn-tekijän oikeus palkkaan tai korvaukseen vuosiloman ajalta oli rauennut, jos kannetta ei ole nostettu vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona vuosiloma olisi ollut annettava. Näin ollen harjoittelijan, joka oli suorittanut harjoittelunsa v. 1951, esittämä vaatimus vuosilomakorvauksen maksamisesta oli vanhentunut. Sen sijaan 15. 1. — 15. 11. 1952 harjoittelijana toimineelle oli myönnettävä vuosilomakorvausta harjoitte-luajalta yksi päivä kuukautta kohden ja päiväpalkka laskettava siten, että hänen vii-meisten kuukausien aikana nostamansa 14 000 mk:n suuruinen rahakorvaus jaettiin 25:llä.

Toukolan konepajan tuntikirjurin sairaus- ja vuosilomaedut. Palkkalautakunta päätti ⁶⁾ mainitun tuntikirjurin anomuksen johdosta ilmoittaa rakennustoimistolle, että ko. hen-kilön sairaus- ja vuosilomaetujen määräämisessä oli noudatettava virkasäännön mää-räyksiä ⁷⁾ eikä työntekijäin sairausapu- ja vuosilomasääntöjä, kuten rakennustoimiston antamassa selityksessä oli esitetty.

Vuosiloman korvaamista koskeva kiertokirje. Kaupunginreviisorin tiedustelun johdosta, joka koski eräitä vuosiloman korvaamista koskevia tulkintakysymyksiä, palkkalautakunta päätti ⁸⁾ saattaa kaikkien lauta- ja johtokuntien tietoon kiertokirjeestä lähemmin ilmene-vän tulkinnan.

Sairauslomaa myönnettiin kertomusvuoden aikana 759 tapauksessa, jolloin palkkalau-takunta samalla myönsi tarvittavan määrärahan sijaisen palkkaamiseen. Eräissä tapauk-sissa annettiin kaupunginhallitukselle lausuntoja sairausloman myöntämisestä koskeissa asioissa ⁹⁾. Tällöin mm. puollettiin eläkkeellä olevan sairaanhoitajan palkkaamista sairaus-lomasijaiseksi tai osittaisen jatkettua sairausloman myöntämisestä verotusvalmisteluviras-ton toimistoapulaiselle siten, että hänelle järjestettäisiin osapäivätyötä. Kaupunginalli-tuksen annettua päätöksensä ko. asioissa palkkalautakunta merkitsi päätöksen tiedoksi ¹⁰⁾ ja myönsi sen mukaisesti tarvittavan määrärahan sijaisen palkkaamiseen. Eläkkeellä ole-vien toimiessa sijaisina myönnettiin heille yleensä eläkkeen ja heidän hoitamansa viran loppupalkan välinen erotus.

Sairauslomasijaisten palkkaamiseen käytetyt määrärahat jakaantuivat eri laitosten ja virastojen kesken seuraavasti:

	Mk
Revisiotoimisto	465 405
Kaupunginkanslia	126 310

¹⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 137. — ²⁾ Plk. 10. 2. 403 §. — ³⁾ S:n 26. 5. 1 173 §. — ⁴⁾ S:n 2. 6. 1 201 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1946 kunn. as. kok. s. 20. — ⁶⁾ Plk. 14. 7. 1 459 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 142. — ⁸⁾ Plk. 22. 12. 2 532 §. — ⁹⁾ S:n 31. 3. 761 §, 17. 11. 2 270 §. — ¹⁰⁾ S:n 3. 2. 344 §.

	Mk
Painatus- ja hankintatoimisto	133 285
Kaupunginhallituksen asiamiesosasto	231 335
Kaupunginarkisto	9 645
Rahatoimisto	1 172 445
Tilastotoimisto	218 130
Verotusvalmisteluvirasto	13 110
Palkkalautakunta	12 880
Maistraatti	338 850
Ensimmäisen kaupunginvoudin konttori.....	345 520
Toisen » »	757 515
Rikostuomioiden toimeenpanijan konttori	49 340
H:ki—Malmin kaupunginvoudin konttori	57 520
Raastuvanoikeus	1 746 885
Syyttäjistö	116 830
Raastuvanoikeuden arkisto ja puhtaaksikirjoituskanslia.....	121 920
Poliisilaitos	12 910
Holhouslautakunta	55 655
Palotoimi	60 825
Terveystieteiden lautakunta ja sen toimisto	299 085
Terveystieteiden valvonta	31 050
Terveystieteiden tutkimusten laboratorio	78 945
Eläinlääkintäosasto	33 695
Maidontarkastamo	256 230
Ammattientarkastus	6 285
Tuberkuloosihuolto	320 390
Sielullisesti sairaiden huoltolaitokset	275 130
Kouluhammasklinikka	390 365
Veneeristen tautien poliklinikat	51 400
Äitiys- ja lastenneuvolat	504 595
Desinfioimislaitos	209 940
Sairaalaalautakunta ja sairaalavirasto	1 460
Huoltolautakunta sekä huoltoviraston hallinto- ja huolto-osastot	1 205 860
Kunnalliskoti laitoksineen	651 920
Tervalammen työlaitos ja maatila	45 275
Työtuvat	13 515
Vanhainkoti	10 910
Lastensuojelulautakunta	715 230
Lastenhuoltolaitokset	1 131 650
Lastenhuoltolaitosten tilat	36 185
Työnvälitystoimisto	88 820
Urheilu ja retkeilylautakunta sekä -toimisto	62 545
Kansanhuoltolautakunta ja kansanhuoltotoimisto	38 025
Raatiuslautakunta	11 000
Suomenkielinen työväenopisto	14 375
Ruotsinkielinen »	28 860
Erikoisammattikoulut	34 670
Ammatteihin valmistavat koulut	158 635
Kotitalouslautakunta	197 880
Kaupunginkirjasto	1 270 800
Musiikkilautakunta	283 690
Kiinteistölautakunta ja -toimisto	122 055
Yleisten töiden lautakunta ja rakennustoimisto	206 655
Satamalaitos	98 655
Teurastamo	133 290

Jatkuvan sairausloman palkkaedut. Koska virkasäännön¹⁾ mukaan sairausloma keskeytyy vain 2 kuukauden yhtäjaksoisen virkatehtävien hoidon johdosta, niin lastentarhain tarkastajan esityksessä mainitun lastentarhanopettajan sairausloma, joka oli kestänyt jo vuoden 1952, oli katsottava kokonaisuudessaan jatkuvaksi lomaksi ja olisi palkkalautakunnan ollut määrättävä hänen palkkaetunsa jo 7. 12. 1952 alkaen. Tällöin olisi omaksutun käytännön mukaisesti myönnetty hänelle ikälisät ja puolet peruspalkasta. Kun kuitenkin virkasäännön mukaan palkkalautakunnalla on oikeus myöntää enintään ikälisät ja 2/3 peruspalkasta, mikä määrä ko. henkilölle oli myönnetty hänen olematta itse siihen syypää, katsottiin²⁾ hänet oikeutetuksi pitämään saamansa palkkaedut. Koska hänen parhaillaan käsillä oleva vuosilomansa olisi ollut myönnettävä, mikäli olisi menetelty oikein, puolin peruspalkoin ikälisineen, oli nämä palkkaedut maksettava hänelle ajalta 1. 6. — 31. 7. 1953, koska aikaisemmin virheellisesti myönnetyn sairauslomapalkan ei voitu katsoa perustavan ko. lastentarhanopettajalle oikeutta saada myöskin vuosilomapalkkaansa virheellisin perustein. Vuosiloman jälkeen hänen oli toimitettava selvitys terveydentilastaan mahdollista uutta sairauslomaa varten.

Liikennelaitoksen lautakunnan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti³⁾ ilmoittaa, että työntekijälle, joka sairauslomalla ollen sai 2/3 palkastaan, ei virkasäännön mukaan sairausloman jatkuessa muutenkaan maksettaisi täyttä palkkaa ennenkuin sairausloman oli keskeyttänyt vähintään kahden kuukauden yhtäjaksoinen työssäolo. Koska ko. sähköasentaja palkkalautakunnan päätöksen mukaisesti jo oli nauttinut jatkettua sairauslomaa puolen palkan mukaisin palkkaeduin, niin riippumatta siitä, tuliko hän sairausloman jälkeen välittömästi työhön vai ei, hänelle ei vuosiloman ajalta 14. 8. — 14. 9. 1953 voitu suorittaa muuta kuin puolen palkan mukaan laskettu palkka.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle päätettiin⁴⁾ ilmoittaa, sen esityksen johdosta, että ko. opettajaa, jonka sairausloma-ajan palkkaedut oli vahvistettava, ei voitu pitää sopivana kaupungin kansakoulunopettajan toimeen. Hänen nimitykselleen virkaansa ei kuitenkaan voitu mitään, koska nimitys oli tapahtunut jo 20. 4. 1950, jolloin määräykset virkaan nimitettäviltä vaadittavista lääkärintodistuksista eivät vielä olleet voimassa. Myöskin oli kansakoulunopettajan oikeus pysyä virassa turvattu lailla kuten valtion viranhaltijoiden. Palkkalautakunta oli kuitenkin sitä mieltä, että tuberkuloosilakiin viitaten ko. opettaja oli velvoitettava neljännesvuosittain esittämään tuberkuloosihuoltotoimiston todistus siitä, ettei hän ollut tartuntavaarallinen. Mitä tuli hänen palkkaetuihinsa ajalta 30. 10. — 5. 11. 1952 oli hän saanut osittain enemmän kuin mitä hänelle olisi tarvinnut maksaa lain mukaan. Kun kuitenkin palkkalautakunnan 2. 12. 1952 tekemää päätöstä ei voitu soveltaa takautuvasti, oli ko. opettajalle maksettava johtokunnan puoltama palkka, so. ikälisät ja 2/3 peruspalkasta. Lisäksi palkkalautakunta kehotti kansakoulujen johtokuntia seuraamaan tunnollisesti 3. 9. 1948 annetun tuberkuloosilain määräystä, että opettajaksi ei ole otettava henkilöä, joka ei ole esittänyt lääkärin perusteellisen tutkimuksen nojalla antamaa todistusta siitä, ettei hän sairasta tartuntavaarallista tuberkuloosia.

Synnytyysloma-ajan palkkaedut. Lastentarhain lautakunnan tiedustelun johdosta palkkalautakunta päätti⁵⁾ ilmoittaa, että Maunulan lastenseimen lastenhoitaja ei ollut oikeutettu saamaan synnytyysloma-ajan palkkaetuja, koska hän ei ollut ollut kaupungin palveluksessa vähintään 9 kuukautta välittömästi ennen virkavapautta. Sen sijaan hänellä oli oikeus irtisanomisajan palkkaan ja vaikka hän ennenaikaisen synnytyksen takia joutui jättämään työnsä ennen irtisanomisajan loppuun kulumista, oli hän oikeutettu saamaan täyden palkan ko. 10 päivän ajalta.

Rahatoimiston toimistoapulaisen synnytyysloma-ajan palkkaetuja koskevan tiedustelun johdosta päätettiin⁶⁾ toimistolle ilmoittaa, että ko. henkilön sairausloma voitiin katsoa synnytyslomaksi, mutta että hän ei ollut oikeutettu saamaan virkasäännön mukaisia synnytyslomaetuja laajemmalti kuin 13 päivän ajalta ennen synnytystä ja 8 viikon ajalta synnytyksen jälkeen.

Työntekijäin lomasäännön 3 §:n tulkinnan selventäminen. Helsingin Kunnantyöntekijäin Keskusjärjestö oli esittänyt, että rakennustoimiston tulkinta työntekijäin lomasäännön⁷⁾ 3 §:n 2 mom:n kohdalla ei ollut oikea. Kun lomasäännön mukaan sairaus- ja vuosi-

¹⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 142. — ²⁾ Plk. 30. 6. 1 369 §. — ³⁾ S:n 15. 9. 1 829 §. — ⁴⁾ S:n 10. 2. 394 §. — ⁵⁾ S:n 10. 2. 401 §. — ⁶⁾ S:n 3. 2. 318 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1951 kunn. as. kok. s. 148.

loma lasketaan työssäoloajaksi, niin ko. aika olisi laskettava siinä työssä, jossa asianomainen on ollut ja johon hän palaa.

Mainitun vuosilomasäännön 2 §:n 2 mom:ssa oli määräys, että vuoro- ja yötyöntekijällä on oikeus tämän pykälän mukaiseen vuosilomaan vain niiden kalenterikuukausien osalta, joiden aikana hän on ollut vähintään 16 päivää mainitunlaisessa työssä. Palkkalautakunta päätti ¹⁾ kuitenkin, että työntekijä oli oikeutettu saamaan sairausloman ajalta vuosilomaa, vaikka hän ei sairausloman aikana ollut ollut työssä.

Työsuhteen jatkuminen tai katkeaminen alkoholistihuoltolassa-olon johdosta. Rakennustoimiston puhtaanapito-osastolle päätettiin ²⁾ ilmoittaa sen tiedustelussa mainitun autonkuljettajan sairausloma-ajan palkkaeduista, että ko. henkilön alkoholin väärinkäytön vuoksi työstä poissaoloaikaa ei voitu katsoa sairauslomaksi, mutta että työntekijällä oli oikeus yksityisten asioiden vuoksi yksityislomaan, joka ei katkaissut työsuhdetta, jos loma ei 12 kuukauden aikana ylittänyt kahta kuukautta. Koska ko. tapauksessa loma oli kestänyt vähemmän kuin 2 kuukautta, palkkalautakunta katsoi, että rakennustoimiston puhtaanapito-osasto voi myöntää ko. autonkuljettajalle sanotuksi ajaksi palkatonta yksityislomaa työsuhteen katkeamatta.

Vastaavanlaisen tiedustelun johdosta, joka koski satamalaitoksen kirvesmiehen alkoholistihuoltolassa vietetyn hoitoajan laskemista työsuhteeseen kuuluvaksi, palkkalautakunta päätti ³⁾ ilmoittaa edellä mainittuun työsopimuslain kohtaan vedoten, että ko. henkilön työsopimussuhteen oli katsottava katkenneen, koska hän oli ollut työstä poissa mainitun syyn vuoksi yhteensä 9 kuukautta.

Satamalaitoksen kirvesmies, joka oli ollut hoidettavana alkoholistihuoltolassa ajan 13. 12. 1952 — 16. 2. 1953, oli anonut, ettei hänen työsuhdettaan kaupunkiin katsottaisi katkenneeksi, koska hän oli ollut poissa työstä vain neljä päivää yli sen, minkä työntekijä voi saada palkatonta lomaa työsuhteen katkeamatta. Palkkalautakunta päätti ⁴⁾, että ko. kirvesmiehen työsuhde oli katsottava katkenneeksi hänen alkoholistihuoltolassa olonsa johdosta.

Virkavapautta täysin palkkaeduin myönnettiin kertomusvuonna 161 viranhaltijalle. Eräissä tapauksissa päätettiin jo myönnetty virkavapaus siirtää toiseen ajankohtaan. Virkavapautta myönnettiin yleensä ulkomaista opintomatkaa varten, kurseille tai neuvottelupäiville tai urheilukilpailuihin osallistumista varten. Myöskin saattoi palkallisen virkavapauden aiheuttaa esim. tulirokkotapaus, jolloin asianomainen oli terveydenhoito-viranomaisten määräyksestä estynyt virkaansa hoitamasta. Virkavapaus myönnettiin yleensä sillä ehdolla, että ao. viranhaltija pysyy kaupungin palveluksessa kaksi vuotta tai sitä ennen erotessaan maksaa takaisin loma-ajalta saamansa palkkaedut

Palkatonta virkavapautta myönnettiin 83 viranhaltijalle joko opintomatkaa, toisen viran hoitamista tai yksityisasioiden järjestämistä varten. Tällöin saattoi loma olla joko kokonaan palkaton tai maksettiin asianomaiselle esim. 20—50 % palkasta.

Eräissä tapauksissa palkkalautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnon esityksistä, jotka koskivat viranhaltijan vapauttamista hänelle asetetun ehdon mukaisten palkkaetujen korvaamisesta ⁵⁾. Joissakin tapauksissa saatettiin asia jättää ao. laitoksen ratkaistavaksi ⁶⁾.

Viransijaisuuspalkkioita muun syyn kuin sairauden takia myönnettiin kertomusvuonna ao. määrärahasta seuraavasti:

	Mk		Mk
Terveystieteiden tutkimusten laboratorio	21 525	Lastenhuoltolaitokset	119 645
Tuberkuloosihuolto	41 860	Urheilu ja retkeilytoimisto	5 770
Äitiys- ja lastenneuvolat	174 415	Nuorisotyölautakunta	9 825
Lastensuojelulautakunta	15 260	Lastentarhainlautakunta	83 600
		Musiikkilautakunta	15 950

Sijaispalkkion maksaminen vuosiloman aikana suoritetusta työstä. Maistraatille päätettiin ⁷⁾ ilmoittaa, että koska tiedustelussa mainittu kaupunginpalvelija toimi maistraatinnotaarin sijaisena maistraatinsihteerin vuosiloman aikana ja koska hän hoiti sijaisuutta,

¹⁾ Plk. 14. 7. 1 478 §. — ²⁾ S:n 28. 4. 968 §. — ³⁾ S:n 28. 4. 967 §, 12. 5. 1 071 §. — ⁴⁾ S:n 11. 8. 1 587 §. — ⁵⁾ S:n 14. 7. 1 457 §. — ⁶⁾ S:n 11. 8. 1 582 §. — ⁷⁾ S:n 6. 10. 1 979 §, ks. I osan s. 132.

joka oikeastaan ei ollut vuosiloma- vaan tavallinen viransijaisuus, olisi hänelle siitä valtuuston päätöksen mukaisesti maksettava maistraatinnotaarin viran palkkaus.

Palkkalautakunta päätti ¹⁾ ilmoittaa lastensuojelulautakunnalle, että Ryttylän koulukodin metallitöiden opettajalle saatiin maksaa ajalta 1. 9. 1952 — 31. 5. 1953 viransijaiseksi katsottavan asemansa johdosta hoitamansa ammatillisen jatkokoulun opettajan viran 31. palkkaluokan ja neljän ikälisän sekä kuuden opetusylitunnin mukainen palkka.

Hautausapua myönnettiin kertomusvuonna 163 tapauksessa, yhteensä 367 740 668 mk.

Eläkkeitä myönnettiin kertomusvuoden aikana 343. Aikaisemmin myönnettyjä eläkkeitä oikaistiin tai korjattiin 5 tapauksessa. Ylimääräisen eläkkeen myöntämistä koskevissa asioissa palkkalautakunta antoi lukuisia lausuntoja kaupunginhallitukselle esittäen useimmiten anomukset hylättäviksi. Eräässä tapauksessa päätettiin ²⁾ kaupunginhallitukselle annettavassa lausunnossa esittää, ettei kaupungin tuberkuloositoimiston toimistoapulaiselle maksamaa eläkettä perittäisi takaisin, vaikka hän oli samaan aikaan saanut kahdelta kuukaudelta valtiolta eläkkeen, joka oli suurempi kuin kaupungin maksama eläke. Niissä tapauksissa, joissa valtuusto oli myöntänyt ylimääräisen eläkkeen, palkkalautakunta merkitsi päätöksen tiedoksi ja päätti kirjoittaa eläkekirjat.

Käsityöopettaja S. Kivekkään eläkepäätöksestä tehtyä valitusta koskevassa asiassa annettiin ³⁾ lausunto korkeimmalle oikeudelle sekä merkittiin tiedoksi ⁴⁾ sen antama lopullinen päätös, jolla valitus hylättiin.

Eläkkeelle siirtyneiden kansakoulunopettajien eläkkeiden korottaminen. Valtuutetut Vilkema, Sahlan ym. olivat tehneet aloitteen, jossa ehdotettiin ennen v. 1947 eläkkeelle siirtyneiden opettajien eläkkeiden korottamista, koska näiden ja myöhemmin eläkkeelle joutuneiden opettajien eläkkeissä oli eroa jopa 2 000 mk kuukaudessa. Virkasääntökomitea oli huomauttanut, asiaa v. 1948 käsiteltäessä, että valtion viran- ja toimenhaltijoita koskevassa lainsäädännössä ei ollut kohtaa, jonka mukaan viran entisen haltijan eläkkeen suuruuteen vaikuttaisi se, että virka myöhemmin oli siirretty ylempään palkkaluokkaan. Virkasääntökomitean mielestä ei myöskään ollut syytä ottaa tällaista määräystä kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöön. Kaupunginhallituksen käsitellessä ko. asiaa mainittuna vuonna huomautettiin, että kaupungin noudattama menettely viranhaltijain eläkkeiden muuttamisessa ei ollut eläkkeellä oleville yhtä edullinen kuin miksi se oli muodostunut valtion v:n 1947 palkanjärjestelyn yhteydessä nyt kysymyksessä oleville yksityisille. Toisaalta olivat kaupungin myöntämät eläke-edut yleensä paremmat kuin valtion, joten vastaavien määräysten ottamista virkasääntöön ei pidetty aiheellisena. Sellainen järjestelmä, että eläkkeet aina tarkistettaisiin määrätyn viran tultua nostetuksi palkkaluokassa, ei voinut olla paikallaan, koska varsinkin normaalioloissa korotuksen perusteena miltei säännöllisesti olivat virkatehtävissä tapahtuneet muutokset. Lisäksi oli otettava huomioon, että kansakoulunopettajien palkankorotukset olivat lähinnä perustuneet lainsäädännön määräyksiin ja tästä syystä saaneet valtion viranomaisen hyväksymisen, vaikka samat viranomaiset olivat kieltäneet korotukset niihin rinnastettavilta muiden ammattialojen ryhmiltä. Palkkalautakunnan käsityksen mukaan kuoppatasauksia laajuudestaan huolimatta oli edelleenkin pidettävä irrallisina ratkaisuin, jotka eivät sisältäneet yleistä palkkatason nousua. Mutta kun aikaisemmin eronneiden eläkkeet kuitenkin tosiasiallisesti olivat jääneet monessa tapauksessa suhteettoman alhaisiksi, saattoi myöhemmin palkkojen yleisjärjestelyn yhteydessä käydä tarpeelliseksi todeta määrällinen palkkatason nousu, joka siinä yhteydessä voitaisiin kautta linjan lukea hyväksi eläkeläisille, mutta toistaiseksi se olisi ennen aikaista. Kaupunkiliiton 27. 11. 1951 lähettämässä eläkesääntömallissa oli myös ehdotettu otettavaksi huomioon vastaava määräys eläkkeiden tasokorotuksesta. Edellä olevan mukainen lausunto päätettiin ⁵⁾ antaa kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuusto päätti 14. 10. 1953 viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjen uusimisen yhteydessä kehoittaa kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin vanhojen eläkkeiden tarkistamiseksi oikeaan suhteeseen uuteen eläkesääntöön sekä tutkimaan, miten vanhoissa eläkkeissä olevat epäoikeudenmukaisuudet voitaisiin korjata. Käsitellessään 22. 4. 1953 edellä selostettua vt Vilkemaan ym. aloitetta valtuusto palautti asian kaupunginhallitukseen, joka puolestaan pyysi palkkalautakunnalta uutta lausuntoa eläk-

¹⁾ Plk. 6. 10. 1 987 §. — ²⁾ S:n 18. 8. 1 644 §. — ³⁾ S:n 10. 2. 393 §. — ⁴⁾ S:n 29. 9. 1 944 §. — ⁵⁾ S:n 17. 3. 677 §.

keiden tarkistamista koskevasta kysymyksestä. Palkkalautakunta päätti ¹⁾ evätä Helsingin Kunnantöytäntekijäin Keskusjärjestön neuvottelupyynnön vanhojen eläkkeiden tarkistamisen yhteydessä sekä esittää kaupunginhallitukselle, ettei valtuutettu Vilkemaan ym. aloite antaisi aiheutta toimenpiteisiin, mutta että 1. 11. 1953 tai sitä ennen voimaan tulleet, palkkaluokkia 1—45 vastaavat vakinaiset eläkkeet tarkistettaisiin siten, että eläkemäärä ilman indeksilisiä korotetaan 8 % ja täten korotetuille eläkkeille lasketaan kulloinkin voimassa olevat indeksiliset sekä että näin korotetut eläkkeet maksettaisiin 1. 11. 1953 alkaen. Samalla päätettiin esittää, että eläkkeitä varten myönnettäisiin kertomusvuoden osalle 6.6 milj. mk sekä että v:n 1954 talousarvioon merkittäisiin vastaavaan tarkoitukseen 42 milj. mk:n määräraha.

Palkkalautakunnalle saapuneita kiertokirjeitä ja tiedoituksia. Merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen kiertokirjeet seuraavista asioista: kaupungin laitosten huoneistotarve Haagassa ja Maunulassa ²⁾; kolmivuotiskauden 1954—1956 kaupungin rakennusohjelman tarkistaminen ³⁾; kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus, joka koski kaupungin omaisuuden kunnossapitoa ja hoitoa ⁴⁾.

Samoin merkittiin tiedoksi rahatoimiston kiertokirjeet, jotka koskivat tilinylityksiä, tulo- ja menojaamia ⁵⁾ sekä polttoainevarastojen inventoimista ⁶⁾; puutavara- ja polttoainejaoston päätös polttoaineiden hinnoista ⁷⁾; painatus- ja hankintatoimiston tiedotus niistä yleisistä suuntaviivoista, jotka oli otettava huomioon hankintoja suoritettaessa ⁸⁾; sekä kotitalouslautakunnan kirjelmä palkallisten virkavapauksien myöntämisestä ⁹⁾. Edelleen merkittiin tiedoksi Kaupunkiliiton tiedotus palomiesten ja paloalipäällystön työstä ¹⁰⁾ sekä kansakoulunopettajien palkoista ¹¹⁾ ja Veronmaksajain Keskusliiton kiertokirje kaupungin lauta- ja johtokunnille ¹²⁾.

Esityksiä palkkalautakunta teki kaupunginhallitukselle edellä eri yhteyksissä mainittujen lisäksi mm. seuraavista asioista: sielullisesti sairaiden vastaanottoaseman eläkettä nauttivan hoitajan palkkaeduista ¹³⁾; Helsingin Kaupungin Maataloustyöntekijäin ammattiosaston esityksestä kaupungin maataloustyöntekijäin asuntovuokrien korotuksen jättämisestä toistaiseksi toimeenpanematta ¹⁴⁾.

Lausunnot. Paitsi edellä eri yhteyksissä mainittuja lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavia asioita koskevat lausunnot: Nikkilän sairaalan alilääkärin virkasuunnan ottaminen muun henkilökunnan käyttöön ¹⁵⁾; sairaalasivukirjaston viranhaltijan oikeuttaminen ruokailemaan sairaaloissa saman taksan mukaan kuin sairaalain viranhaltijat ¹⁶⁾; kaupungin palkannauttijain lääkintähuollon järjestämistä koskeva komitean mietintö ¹⁷⁾; suomenkielisen ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan puheenjohtajan palkkion muuttaminen vuosipalkkioksi ¹⁸⁾; Sofianlehdon vastaanottokodin hoitajan eläkettä nauttivan viransijaisen palkkion maksaminen vähentämättömänä ¹⁹⁾; hoitopäivämaksun periminen sairaaloissa potilaina olevilta sairaanhoitohenkilökuntaan kuuluvilta ²⁰⁾; sairaalain kodinhoitajien virkojen siirtäminen huoltoviraston alaisuuteen ²¹⁾; kansakoulunopettajan sairausloma-ajan palkan maksaminen ²²⁾; verotusvalmisteluviraston osastonhoitajan oikeus eroamiskuukauden täyteen palkkaan sekä lyhentämättömään vuosilomakorvaukseen ²³⁾; lääkärintodistuksen vaatimatta jättäminen eräissä tapauksissa ²⁴⁾; alakoulunopettajan ja ammattikoulunopettajan virkavapauden ajan palkkaetujen takaisin perimisestä luopuminen ²⁵⁾; lastentarhain ja koululasten päiväkodin opettajien tuntipalkan määrääminen ylityökorvauksen laskemista varten ²⁶⁾; raastuvanoikeuden kiinteistötuomarin tehtäviä järjestämään asetetun komitean mietintö ²⁷⁾; vuosiloman myöntäminen kiinteistötoimiston asemakaavaosaston työsuhteessa palvelevalle insinöörille vuosilomasäännöstä poikkeavasti ²⁸⁾; kansakoulunopettajan sairauslomapalkkaa koskeva virheellinen suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan päätös ²⁹⁾; arkipyhinä tehdyn työn korvaaminen satamalaitoksen varastoimis- ja laiturihuolto-osaston henkilöstölle ³⁰⁾; elintarvike-

¹⁾ Plk. 10. 11. 2 232 §, 17. 11. 2 274 §. — ²⁾ S:n 3. 2. 319 §. — ³⁾ S:n 5. 5. 991 §. — ⁴⁾ S:n 24. 11. 2 335 §. — ⁵⁾ S:n 2. 1. 3 §, 4 §, 22. 12. 2 507 §. — ⁶⁾ S:n 13. 1. 157 §, 22. 12. 2 508 §. — ⁷⁾ S:n 31. 3. 730 §, 9. 6. 1 222 §. — ⁸⁾ S:n 14. 4. 819 §. — ⁹⁾ S:n 24. 11. 2 318 §. — ¹⁰⁾ S:n 27. 1. 272 §. — ¹¹⁾ S:n 14. 4. 822 §. — ¹²⁾ S:n 19. 5. 1 126 §. — ¹³⁾ S:n 13. 1. 160 §, 3. 2. 344 §. — ¹⁴⁾ S:n 13. 1. 175 §. — ¹⁵⁾ S:n 2. 1. 54 §. — ¹⁶⁾ S:n 20. 1. 199 §. — ¹⁷⁾ S:n 20. 1. 219 §, 27. 1. 266 §, 3. 3. 576 §, 12. 5. 1 067 §, 1. 9. 1 738 §. — ¹⁸⁾ S:n 20. 1. 201 §. — ¹⁹⁾ S:n 3. 2. 317 §. — ²⁰⁾ S:n 3. 2. 337 §. — ²¹⁾ S:n 17. 2. 457 §, 5. 5. 992 §. — ²²⁾ S:n 17. 2. 469 §. — ²³⁾ S:n 3. 3. 572 §. — ²⁴⁾ S:n 3. 3. 574 §, 5. 5. 1 022 §. — ²⁵⁾ S:n 3. 3. 575 §. — ²⁶⁾ S:n 14. 4. 821 §. — ²⁷⁾ S:n 14. 4. 825 §. — ²⁸⁾ S:n 14. 4. 831 §. — ²⁹⁾ S:n 14. 4. 832 §. — ³⁰⁾ S:n 14. 4. 836 §.

keskuksen autonkuljettajien ja apumiesten kesäpäähineitten hankkiminen¹⁾; palolaitoksen hallinnassa olevien vapautuvien asuinhuoneistojen käyttö²⁾; kansakoulunopettajan viransijaisen virka-ajan pidentäminen kesän ajaksi³⁾; virkasäännön 25 §:n 3 mom:n 3 kohdan periaatteiden selventäminen tarkoittava aloite⁴⁾; ehdotus teollisuuslaitosten henkilökunnan sairaanhoidon järjestämisestä⁵⁾; Tuberkuloosipiirien Liiton esitys yötyökorvauksen ja kalliinpaikanlisan maksamisesta Tuberkuloosisairaalan hoitajille⁶⁾; Helsingin Kunnantyyöntekijäin Keskusjärjestön esitys Kulosaaren kartanon talonmies-vahvistamistarin työsuhteesta⁷⁾; kotitalouslautakunnan alaisten opettajien vuosilomien järjestely⁸⁾; kaasulaitoksen eräiden esimiesten siirtäminen kuukausipalkalle⁹⁾; Rakennusinsinööriyhdistyksen neuvotteluja koskeva esitys rakennustoimiston johtosäännön muuttamisen yhteydessä¹⁰⁾; kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelykomitean mietintö¹¹⁾; terveydenhoitolautakunnan ja kaupungin lääkärin ohjesääntöä ja terveydenhoitoviraston johtosääntöä koskeva komitean ehdotus¹²⁾; virkasäännön kokouspalkkioita koskevan kohdan muuttamista tarkoittava aloite¹³⁾; reservin kertausharjoituksiin kutsuttujen asevelvollisten palkkojen ja vuosilomien järjestely¹⁴⁾; Nikkilän sairaalan mielisairaanhoidokoulun oppilaiden sairaalahoidon järjestäminen¹⁵⁾; konsultoitavien lääkäreiden palkkion vahvistaminen¹⁶⁾; työtakkien hankkiminen kaupunginkirjaston päällysvaatteiden varjijoille¹⁷⁾; palkkion suorittaminen palolaitoksen talouspäällikölle irtaimistoluettelon uudelleen laatimisesta¹⁸⁾; maidontarkastamon laboratorioapulaisten työajan järjestäminen¹⁹⁾; röntgen- ja elektroencefalografilääkärin oikeus poliklinikkapalkkioihin eräissä tapauksissa²⁰⁾; eläkesäännön muuttamista koskeva aloite²¹⁾; yleisten töiden lautakunnan erään erottamispäätöksen johdosta tehty valitus²²⁾; ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitys ryhtivoimistelukokeiden jatkamisesta²³⁾; kiinteistötoimiston tonttiosaston sihteerin tehtävien hoitaminen²⁴⁾; yleisten töiden lautakunnan esitys kaupungin toimistoapulaisten alimpien palkkojen nostamisesta²⁵⁾; tilastotoimiston esitys kunnalliskalenterin julkaisemistavasta²⁶⁾; palolautakunnan esitys tapaturmaisesti kuolleen palomiehen omaisille suoritettavasta korvauksesta²⁷⁾; verotusvalmisteluviraston siivoojan eläkettä varten suoritettava määrittely, onko ao. henkilö ollut virka- tai työsuhteessa kaupunkiin vaiko valtioon²⁸⁾; Mielisairaanhoidtajain Liiton esitys yötyörahan maksamisesta kaupungin mielisairaanhoidohenkilöstölle²⁹⁾; Helsinki — Huopalahden kaupunginvoudinkonttorin ulosottoapulaisille maksettava erikoiskorvaus puhelinkustannuksista ja asuntojen käyttämisestä toimistohuoneena³⁰⁾; kaupungin kunnallisten koulujen esitys ikälisää vastaavien palkankorotusten myöntämisestä työsuhteessa oleville henkilöille³¹⁾; kaupunginkirjaston järjestelyapulaisen vuosilomaetujen määrittäminen osapäivätyössä toimimisen jälkeen³²⁾; virkasäännön muuttamista koskevasta valtuuston päätöksestä tehty valitus ja vt Öhmanin aloite³³⁾; kalastussääntökomitean mietintö³⁴⁾; palolaitoksen organisointia koskeva komitean mietintö³⁵⁾; ajokorttien uusimiskustannusten suorittaminen kaupungin varoista³⁶⁾; tapaturmaisesti kuolleen palomiehen leskelle myönnettävää kertakaikkista avustusta koskeva anomus³⁷⁾; kansakoulunopettajille maksettava palkkio heidän kuulemisesta asiantuntijoina koulujen rakennuskysymyksissä³⁸⁾.

¹⁾ Plk. 14. 4. 846 §. — ²⁾ S:n 21. 4. 896 §. — ³⁾ S:n 5. 5. 997 §. — ⁴⁾ S:n 28. 4. 969 §, 5. 5. 1 034 §. — ⁵⁾ S:n 12. 5. 1 068 §. — ⁶⁾ S:n 12. 5. 1 072 §, 1 073 §, 20. 10. 2 088 §. — ⁷⁾ S:n 12. 5. 1 078 §. — ⁸⁾ S:n 19. 5. 1 100 §. — ⁹⁾ S:n 2. 6. 1 198 §. — ¹⁰⁾ S:n 2. 6. 1 205 §. — ¹¹⁾ S:n 9. 6. 1 261 §. — ¹²⁾ S:n 9. 6. 1 254 §. — ¹³⁾ S:n 9. 6. 1 260 §, 16. 6. 1 305 §, 1. 9. 1 740 §. — ¹⁴⁾ S:n 16. 6. 1 314 §. — ¹⁵⁾ S:n 30. 6. 1 384 §. — ¹⁶⁾ S:n 30. 6. 1 391 §. — ¹⁷⁾ S:n 14. 7. 1 461 §. — ¹⁸⁾ S:n 14. 7. 1 462 §. — ¹⁹⁾ S:n 14. 7. 1 463 §. — ²⁰⁾ S:n 14. 7. 1 470 §. — ²¹⁾ S:n 14. 7. 1 475 §. — ²²⁾ S:n 14. 7. 1 476 §. — ²³⁾ S:n 28. 7. 1 533 §. — ²⁴⁾ S:n 11. 8. 1 574 §. — ²⁵⁾ S:n 11. 8. 1 577 §. — ²⁶⁾ S:n 15. 9. 1 832 §. — ²⁷⁾ S:n 6. 10. 1 989 §. — ²⁸⁾ S:n 13. 10. 2 038 §. — ²⁹⁾ S:n 20. 10. 2 089 §. — ³⁰⁾ S:n 3. 11. 2 170 §. — ³¹⁾ S:n 17. 11. 2 275 §. — ³²⁾ S:n 17. 11. 2 279 §. — ³³⁾ S:n 24. 11. 2 322 §. — ³⁴⁾ S:n 8. 12. 2 424 §. — ³⁵⁾ S:n 8. 12. 2 425 §. — ³⁶⁾ S:n 15. 12. 2 464 §. — ³⁷⁾ S:n 15. 12. 2 465 §. — ³⁸⁾ S:n 15. 12. 2 474 §.